

Agencja Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji
Wydział Świadczeń Opieki Zdrowotnej

**Przegląd międzynarodowych zaleceń organizacyjnych oraz strategii
walki z epidemią COVID-19**

Aktualizacja

25.06.2021 r.

1. CEL

Celem niniejszego zestawienia jest cotygodniowy przegląd nowo publikowanych informacji odnośnie międzynarodowych rozwiązań organizacyjnych/zaleceń w Covid-19 w zakresie organizacji systemu opieki zdrowotnej oraz strategii walki z epidemią.

2. METODYKA

Wyszukiwaniem objęte zostały poniżej wymienione strony internetowe organizacji rządowych i pozarządowych:

- World Health Organization <https://www.who.int>,
- OECD <http://www.oecd.org/>,
- Komisja Europejska https://ec.europa.eu/info/index_pl,
- Centers for Disease Control and Prevention <https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov>,
- European Centre for Disease Prevention and Control <https://www.ecdc.europa.eu>,
- Public Health England <https://www.gov.uk/coronavirus>,
- National Health Service <https://www.england.nhs.uk/coronavirus/>,
- Communicable Diseases Network Australia <https://www1.health.gov.au>,
- Government of Canada <https://www.canada.ca>,
- National Institutes of Health <https://www.covid19treatmentguidelines.nih.gov>,
- Chinese Center for Disease Control and Prevention <http://www.chinacdc.cn/en/>,
- Taiwan Centers for Disease Control <https://www.cdc.gov.tw/En>,
- A Singapore Government Agency Website <https://www.gov.sg/features/covid-19>,
- Federal Public Service (FPS) Health <https://www.info-coronavirus.be/en/about/>,
- Robert Koch Institute <https://www.rki.de>.

Wyszukiwaniem objęto okres od 17 do 24 czerwca 2021 roku.

3. WYNIKI PRZEGLĄDU

Wszystkie odnalezione dokumenty z przedmiotowego zakresu opublikowane w okresie objętym wyszukiwaniem zestawiono w tabeli 1 a dodatkowo poniżej wskazano najistotniejsze z nich. Jako kryterium istotności przyjęto potencjalny wpływ na treść dokumentu *Polskie zalecenia diagnostyczno-terapeutyczne oraz organizacyjne w zakresie opieki nad osobami zakażonymi lub narażonymi na zakażenie SARS-CoV-2 w zakresie organizacji oraz treść wykonywanych dotychczas przeglądów tematycznych w zakresie organizacji i strategii walki z epidemią.*

Najważniejsze informacje z zakresu strategii szczepień dotyczą:

- Występowania ryzyka zapalenia mięśnia sercowego lub osierdzia po podaniu szczepionki mRNA przeciwko COVID-19. Korzyści ze stosowania szczepionek mRNA nadal przewyższają ryzyko w dopuszczonych populacjach, ponieważ istnieją wyraźne korzyści ze stosowania szczepionek mRNA w zmniejszaniu liczby zgonów i hospitalizacji z powodu zakażeń wirusem COVID-19. (CDC, Government of Canada)
- Aktualizacji zaleceń STIKO dot. szczepień przeciwko COVID-19, które znoszą podział na grupy priorytetowe. (Robert Koch Institut)

- Przewagi transmisyjnej wariantu Delta i analizy skuteczności szczepień w tym kontekście. Otrzymanie dwóch dawek którejkolwiek z dostępnych szczepionek zapewnia wysoką ochronę przed tą odmianą. (ECDC, PHE)

Najważniejsze informacje z zakresu farmakoterapii dotyczą:

- Aktualizacji rekomendacji grupy eksperckiej COVRIIN i Robert Koch-Institut w zakresie:
  - Dopuszczenia stosowania tocilizumabu w ramach zastosowania *off-label* w skojarzeniu z deksametazonem w przypadku nagłego pogorszenia zapalenia płuc związanego z COVID-19 z hipoksemią.
  - Braku dopuszczenia stosowania baritycynibu i kolchicyny w leczeniu chorych z COVID-19.

Najważniejsze informacje z zakresu NPI dotyczą:

- Przewagi transmisyjnej wariantu Delta i analizy łagodzenia strategii NPI w tym kontekście. Scenariusze modelowania wskazują, że jakiegokolwiek złagodzenie w miesiącach letnich rygorystyczności środków nefarmakologicznych, które obowiązywały w UE/EOG na początku czerwca, mogłoby doprowadzić do szybkiego i znacznego wzrostu dziennych zachorowań we wszystkich grupach wiekowych, z towarzyszącym mu wzrostem liczby hospitalizacji i zgonów. (ECDC)

Najważniejsze informacje z zakresu strategii testowania dotyczą:

- Wprowadzenia obowiązku poddania się badaniu PCR na jeden dzień przed zakończeniem okresu izolacji lub kwarantanny domowej, przez wszystkie osoby z potwierdzonym bliskim kontaktem z chorym na COVID-19 oraz wszystkich podróżnych wjeżdżających na Tajwan z zagranicy, niezależnie od tego, czy są to osoby objawowe czy bezobjawowe. (TCDC);

Tabela 1. Zestawienie dokumentów odnalezionych w ramach przeglądu

Organizacja / Dokument	Podsumowanie
Komunikaty i zalecenia z zakresu strategii NPIs (nonpharmaceutical interventions)	
<p>European Centre for Disease Prevention and Control</p> <p><i>Threat Assessment Brief: Implications for the EU/EEA on the spread of the SARS-CoV-2 Delta (B.1.617.2) variant of concern</i></p> <p>https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/threat-assessment-emergence-and-impact-sars-cov-2-delta-variant</p> <p>Data publikacji: 23.06.2021</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Na podstawie dostępnych dowodów można stwierdzić, że wariant Delta (B.1.617.2) SARS-CoV-2 (VOC) jest o 40-60% bardziej zakaźny niż wariant Alfa (B.1.1.7) VOC i może być związany z wyższym ryzykiem hospitalizacji. • Ponadto istnieją dowody na to, że osoby, które otrzymały tylko pierwszą dawkę z dwudawkowego szczepienia, są gorzej chronione przed zakażeniem wariantem Delta niż innymi wariantami, niezależnie od rodzaju szczepionki. Jednak pełne szczepienie zapewnia prawie taką samą ochronę przed wariantem Delta, jak w przypadku innych wariantów. • Na podstawie szacowanej przewagi transmisyjnej wariantu Delta i przy zastosowaniu prognoz modelowania przewiduje się, że 70% nowych zakażeń SARS-CoV-2 w UE/EOG będzie spowodowanych tym wariantem do początku sierpnia, a 90% zakażeń do końca sierpnia. • Istnieje dobrze udokumentowany gradient ryzyka związanego z wiekiem w przypadku SARS-CoV-2, gdzie starsze grupy wiekowe i osoby z chorobami współistniejącymi są bardziej narażone na hospitalizację lub zgon z powodu COVID-19. W scenariuszu stopniowego zmniejszania o 50 % środków interwencji nefarmakologicznej (NPI) do dnia 1 września oczekuje się, że zachorowalność na SARS-CoV-2 wzrośnie we wszystkich grupach wiekowych, przy czym największa zachorowalność wystąpi u osób w wieku <50 lat. <p>Scenariusze modelowania wskazują, że jakiegokolwiek złagodzenie w miesiącach letnich rygorystyczności środków nefarmakologicznych, które obowiązywały w UE/EOG na początku czerwca, mogłoby doprowadzić do szybkiego i znacznego wzrostu dziennych zachorowań we wszystkich grupach wiekowych, z towarzyszącym mu wzrostem liczby hospitalizacji i zgonów, potencjalnie osiągając ten sam poziom, co jesienią 2020 r., jeżeli nie zostaną podjęte żadne dodatkowe środki.</p>
<p>Centers for Disease Control and Prevention</p> <p><i>Operational Considerations for Adapting a Contact Tracing Program to Respond to the COVID-19 Pandemic in non-US Settings</i></p> <p>https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/global-covid-19/operational-considerations-contact-tracing.html</p> <p>Data aktualizacji: 22.06.2021</p>	<p>Zaktualizowano zalecenia w następujących zakresach:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jak wykorzystać badanie przypadków i badanie źródeł zakażenia w celu optymalizacji programów śledzenia kontaktów. • Aktualne informacje na temat możliwości skrócenia okresu kwarantanny dla prawdopodobnych lub potwierdzonych przypadków COVID-19. • Pojęcie „cluster”. • Osoby w pełni zaszczepione oraz te, które wyzdrowiały po poprzednim zakażeniu SARS-CoV-2 w ciągu ostatnich 3 miesięcy, prawdopodobnie nie ulegną zakażeniu i nie muszą być uważane za osoby z kontaktu w ramach działań związanych ze śledzeniem kontaktów.
<p>Public Health England</p> <p><i>Guidance for contacts of people with confirmed coronavirus (COVID-19) infection who do not live with the person</i></p>	<p>Wytyczne przeznaczone dla osób, które zostały poinformowane w systemie NHS Test and Trace o tym, że miały kontakt z osobą, która ma dodatni wynik testu na obecność COVID-19 i jest spoza ich gospodarstwa domowego.</p> <p>Osoby zatrudnione w służbie zdrowia oraz osoby pracujące w placówkach opieki zdrowotnej lub socjalnej powinny postępować zgodnie z oddzielnymi wytycznymi.</p>

Organizacja / Dokument	Podsumowanie
<p>https://www.gov.uk/government/publications/guidance-for-contacts-of-people-with-possible-or-confirmed-coronavirus-covid-19-infection-who-do-not-live-with-the-person#history</p> <p>Data aktualizacji: 24.06.2021</p>	<p>Osoby, które miały kontakt z kimś z dodatnim wynikiem testu na obecność koronawirusa (COVID-19) powinny poddać się kwarantannie domowej ze względu na ryzyko wystąpienia objawów w ciągu kolejnych 10 dni oraz możliwość rozprzestrzenienia wirusa przed ich wystąpieniem.</p> <p><u>Najważniejsze komunikaty</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • W razie uzyskania informacji o kontakcie z osobą z dodatnim wynikiem testu na obecność COVID-19 należy poddać się kwarantannie domowej przez 10 pełnych dni. Okres kwarantanny obejmuje dzień ostatniego kontaktu z tą osobą i kolejnych 10 pełnych dni. Oznacza to, że jeżeli na przykład ostatni kontakt z taką osobą miał miejsce 15 dnia miesiąca, okres kwarantanny zakończy się 25 dnia tego miesiąca o godz. 23:59. • Nie wolno chodzić do pracy, szkoły ani miejsc publicznych. Nie należy również korzystać z transportu publicznego ani taksówek. • W niektórych sytuacjach osoba, z którą miało się bliski kontakt, zostanie poddana testowi kontrolnemu i otrzyma informację, że może już zakończyć kwarantannę domową. System NHS Test and Trace skontaktuje się wtedy z osobami z jej kontaktu i powiadomi je, że także mogą zakończyć kwarantannę. • W razie wystąpienia któregokolwiek z następujących objawów: nowy uporczywy kaszel, wysoka temperatura, utrata bądź zaburzenia węchu lub smaku (anosmia), należy poddać się testowi PCR na COVID-19, nawet jeżeli objawy mają łagodne nasilenie. • Jeśli nie wystąpią żadne z tych objawów, pozostali domownicy nie muszą poddawać się kwarantannie domowej. W miarę możliwości należy pozostawać z dala od domowników zaliczanych z przyczyn medycznych do grupy skrajnie wysokiego ryzyka. Niniejsze wytyczne mają zastosowanie nawet w przypadku przyjęcia jednej lub więcej dawek szczepionki przeciwko COVID-19.
Komunikaty i zalecenia z zakresu strategii testowania	
<p>Public Health England</p> <p><i>COVID-19: guidance for households with possible coronavirus infection</i></p> <p>https://www.gov.uk/government/publications/covid-19-stay-at-home-guidance#history</p> <p>Data aktualizacji: 23.06.2021</p>	<p>Działania ograniczające rozprzestrzenianie się zakażeń koronawirusem (COVID-19) w społeczeństwie:</p> <p><u>Niniejsze wytyczne przeznaczone są dla:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • osób z objawami mogącymi świadczyć o zakażeniu COVID-19, w tym osób oczekujących na wynik testu • osób z dodatnim wynikiem testu na obecność COVID-19 (niezależnie od objawów) • członków gospodarstwa domowego osoby z objawami COVID-19 lub osoby z dodatnim wynikiem testu na COVID-19 <p><u>W niniejszych wytycznych gospodarstwo domowe oznacza:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • osobę, która mieszka sama • grupę osób (spokrewnionych lub nie) mieszkających pod tym samym adresem i korzystających z tych samych pomieszczeń kuchennych, łazienek, toalet lub innych pomieszczeń. Może to dotyczyć także uczniów szkół z internatem i studentów mieszkających w domach studenckich, którzy wspólnie korzystają z takich pomieszczeń <p>Niniejsze wytyczne dotyczą także osób należących do grup wsparcia lub grup świadczących opiekę nad dziećmi.</p> <p>Osoby niemieszkające obecnie w tym samym gospodarstwie domowym z osobą z dodatnim wynikiem testu na obecność COVID-19, które miały bliski kontakt z osobą z takim wynikiem, powinny przestrzegać oddzielnych wytycznych. Osoby, które przybyły do Wielkiej Brytanii z zagranicy, mogą również być objęte obowiązkiem kwarantanny domowej.</p> <p>Niniejsze wytyczne obowiązują na terenie Anglii.</p> <p><u>Testy na obecność COVID-19</u></p>

Organizacja / Dokument	Podsumowanie
	<p><u>Obecnie stosowane są dwa rodzaje testów wykrywających zakażenie COVID-19:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Testy metodą reakcji łańcuchowej polimerazy (ang. Polymerase Chain Reaction; PCR) • Testy na obecność antygenów wykonywane za pomocą urządzenia do badania przepływu bocznego (ang. Lateral Flow Device antygen - LFD) zwane są również szybkimi testami metodą przepływu bocznego. <p>Testy PCR wykrywają RNA wirusa. Są to najbardziej miarodajne testy na obecność COVID-19. Uzyskanie wyniku trwa dość długo, ponieważ próbki są zazwyczaj poddawane analizie w laboratorium. W razie wystąpienia objawów COVID-19 należy poddać się testowi PCR.</p> <p>Członkowie tego samego gospodarstwa domowego co osoba z COVID-19 mogą również poddać się testowi PCR, ponieważ są bardziej narażeni na zakażenie, nawet jeżeli nie występują u nich objawy.</p> <p>Testy antygenowe LFD wykrywają białka koronawirusa i działają w sposób podobny do testów ciążowych. Są łatwe i szybkie w użyciu. Testy LFD nie są tak dokładne jak testy PCR, pozwalają jednak na wykrycie podobnej liczby osób z wysokim poziomem koronawirusa. Testy LFD są głównie stosowane do badania osób bez objawów COVID-19.</p> <p>Osoby u których nie występują objawy COVID-19, mogą poddawać się regularnym kontrolom przy użyciu testów LFD w Anglii. Wiele osób już z nich korzysta w ramach programów testowych LFD w szkołach i miejscach pracy. Programy te, znane jako „programy testowe dla osób bez objawów”, mogą pomóc w ograniczeniu transmisji zakażenia.</p> <p><u>Najważniejsze komunikaty</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Osoby z objawami COVID-19 lub dodatnim wynikiem testu powinny pozostać w domu i poddać się natychmiastowej kwarantannie, ponieważ nawet przy braku objawów można przenosić chorobę na inne osoby. • Osoby, które nie poddadzą się kwarantannie domowej pomimo powiadomienia otrzymanego od NHS w systemie Test and Trace mogą zostać ukarane grzywną. Osoby poddające się kwarantannie domowej oraz rodzice lub opiekunowie dziecka objętego kwarantanną domową mogą być uprawnieni do jednorazowego świadczenia w wysokości 500 GBP z programu NHS Test and Trace Support Payment. • Niniejsze wytyczne mają zastosowanie nawet w przypadku przyjęcia jednej lub więcej dawek szczepionki przeciwko COVID-19. • Niektórym osobom może być trudno odizolować się od pozostałych domowników. Przestrzeganie wszystkich opisanych środków ostrożności nie jest możliwe w gospodarstwach domowych, w których mieszkają dzieci, należy jednak starać się do nich stosować w miarę możliwości. <p><u>Po przyjęciu jednej lub więcej dawek szczepionki przeciwko COVID-19</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Wykazano, że szczepionki przeciwko COVID-19 zmniejszają ryzyko ciężkiego przebiegu choroby u osób, które je przyjęły, nie wiadomo jednak na pewno, w jakim stopniu zmniejszają prawdopodobieństwo transmisji COVID-19 przez osoby zaszczepione. • Osoby, które mają objawy COVID-19 lub otrzymały dodatni wynik testu powinny nadal przestrzegać niniejszych wytycznych i poddać się kwarantannie domowej, nawet w przypadku przyjęcia jednej lub więcej dawek szczepionki przeciwko COVID-19. Pozwoli to zmniejszyć ryzyko transmisji zakażenia i pomoże chronić innych.
<p>Taiwan Centers for Disease Control</p> <p><i>In response to spread of COVID-19 Delta variant, PCR testing is required for people</i></p>	<p>W dniu 22 czerwca Centrum Dowodzenia Epidemią ogłosiło, że aby zapobiec rozprzestrzenianiu się wariantu Delta, począwszy od 22 czerwca, bliskie kontakty potwierdzonych przypadków chorych na COVID-19 i podróżnych wjeżdżających na Tajwan z zagranicy, niezależnie od tego, czy są to osoby objawowe czy bezobjawowe, będą musiały poddać się badaniu PCR na jeden dzień przed zakończeniem okresu izolacji lub kwarantanny domowej. Związane z tym opłaty poniesione w związku z badaniem będą pokrywane przez rząd.</p>

Organizacja / Dokument	Podsumowanie
<p><i>completing home quarantine and home isolation periods to protect health of community</i></p> <p>https://www.cdc.gov.tw/En/Bulletin/Detail/vS42Jp8np-N56Ar3AWfrOw?typeid=158</p> <p>Data publikacji: 22.06.2021</p>	
Komunikaty i zalecenia z zakresu szczepień	
<p>Centers for Disease Control and Prevention</p> <p><i>Myocarditis and Pericarditis Following mRNA COVID-19 Vaccination</i></p> <p>https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/vaccines/safety/myocarditis.html</p> <p>Data aktualizacji: 23.06.2021</p>	<p>Komunikat dotyczący przypadków zapalenia mięśnia sercowego i osierdzia po podaniu szczepionki mRNA przeciwko COVID-19: Znane i potencjalne korzyści ze szczepienia szczepionką przeciwko COVID-19 przewyższają znane i potencjalne zagrożenia, w tym możliwe ryzyko zapalenia mięśnia sercowego lub osierdzia. Ponadto, większość pacjentów z zapaleniem mięśnia sercowego i osierdzia pozytywnie zareagowała na leczenie.</p>
<p>Centers for Disease Control and Prevention</p> <p><i>Pfizer-BioNTech COVID-19 Vaccine Overview and Safety</i></p> <p>https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/vaccines/different-vaccines/Pfizer-BioNTech.html</p> <p>Data aktualizacji: 23.06.2021</p>	<p>Komunikat dotyczący bezpieczeństwa szczepionki przeciwko COVID-19 Pfizer-BioNTech:</p> <ul style="list-style-type: none"> • CDC monitoruje doniesienia o zapaleniu mięśnia sercowego i osierdzia. <p>CDC otrzymało zwiększoną liczbę zgłoszeń o zapaleniu mięśnia sercowego i osierdzia u młodzieży i młodych dorosłych po szczepieniu szczepionką przeciwko COVID-19. Znane i potencjalne korzyści ze szczepienia przeciwko COVID-19 przeważają nad znanym i potencjalnym ryzykiem, w tym możliwym ryzykiem zapalenia mięśnia sercowego lub osierdzia. Nadal zalecamy szczepienie szczepionką przeciwko COVID-19 osobom w wieku 12 lat i starszym.</p>
<p>Government of Canada</p> <p><i>Reports of myocarditis and pericarditis after COVID-19 vaccination: Communiqué to health practitioners (June 3, 2021)</i></p> <p>https://www.canada.ca/en/public-health/services/diseases/2019-</p>	<p>Komunikat dotyczący przypadków zapalenia mięśnia sercowego i osierdzia po podaniu szczepionki mRNA przeciwko COVID-19:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wszystkie przypadki zapalenia mięśnia sercowego lub osierdzia po szczepieniu powinny być zgłaszane do lokalnych władz sanitarnych. Health Canada, PHAC; prowincjonalne i terytorialne władze zdrowotne będą nadal ściśle monitorować zgłoszenia zapalenia mięśnia sercowego i/lub osierdzia. Health Canada współpracuje również ściśle z producentami i międzynarodowymi organami regulacyjnymi w celu przegądu informacji w miarę ich udostępniania i podejmie odpowiednie działania, jeśli zajdzie taka potrzeba. Więcej informacji będzie udostępnianych w miarę ich pojawiania się. <p>Korzyści ze stosowania szczepionek mRNA nadal przewyższają ryzyko w dopuszczonych populacjach, ponieważ istnieją wyraźne korzyści ze stosowania szczepionek mRNA w zmniejszaniu liczby zgonów i hospitalizacji z powodu zakażeń wirusem COVID-19.</p>

Organizacja / Dokument	Podsumowanie
<p>novel-coronavirus-infection/guidance-documents/reports-myocarditis-pericarditis-after-vaccination-communicable-diseases-june-3-2021.html</p> <p>Data aktualizacji: 14.06.2021</p>	
<p>European Centre for Disease Prevention and Control ECDC statement on the SARS-CoV-2 Delta variant in the EU/EEA https://www.ecdc.europa.eu/en/news-events/ecdc-statement-sars-cov-2-delta-variant-eueea Data publikacji: 23.06.2021</p>	<p>Dr Andrea Ammon, dyrektor ECDC:</p> <p><i>„W oparciu o dostępne dowody naukowe, stwierdzamy, że wariant Delta wykazuje się większą transmisją niż inne krążące warianty i szacujemy, że do końca sierpnia będzie stanowił 90% wszystkich wirusów SARS-CoV-2 krążących w Unii Europejskiej.</i></p> <p><i>Niestety, wstępne dane wskazują, że może on również zakażać osoby, które otrzymały tylko jedną dawkę obecnie dostępnych szczepionek. Jest bardzo prawdopodobne, że wariant Delta będzie szeroko rozpowszechniony w okresie letnim, szczególnie wśród osób młodszych, które nie są objęte szczepieniami. Może to spowodować ryzyko zakażenia osób bardziej podatnych na zachorowanie i ciężkiej choroby oraz śmierci, jeśli nie zostaną one w pełni zaszczepione.</i></p> <p><i>Dobra wiadomość jest taka, że otrzymanie dwóch dawek którejkolwiek z obecnie dostępnych szczepionek zapewnia wysoką ochronę przed tą odmianą i jej konsekwencjami.</i></p> <p><i>Bardzo ważne jest, aby wprowadzanie szczepionki postępowało w bardzo szybkim tempie. Na tym etapie kluczowe znaczenie ma podanie drugiej dawki szczepionki w minimalnym dozwolonym odstępie czasu od podania pierwszej dawki, aby przyspieszyć tempo, w jakim osoby szczególnie narażone stają się chronione.”</i></p>
<p>Public Health England Confirmed cases of COVID-19 variants identified in UK https://www.gov.uk/government/news/confirmed-cases-of-covid-19-variants-identified-in-uk Data aktualizacji: 18.06.2021</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Najnowsze dane pokazują, że 99% przypadków sekwencjonowanych i genotypowanych w całym kraju to wariant Delta. • Dane wskazują na zwiększone ryzyko hospitalizacji w przypadku wariantu Delta w porównaniu z wariantem Alpha, chociaż analiza przeprowadzona przez PHE wykazała, że 2 dawki szczepionki dają wysoki stopień ochrony przed hospitalizacją, szacowany na ponad 90%. • Wskaźnik śmiertelności w przypadku wariantu Delta pozostaje niski. Jednak zgony zdarzają się zazwyczaj kilka tygodni po zakażeniu, a większość przypadków została potwierdzona mniej niż 28 dni temu. Jest zatem zbyt wcześnie, aby oceniać śmiertelność w przypadku Deltę w porównaniu z Alfą lub innymi wariantami. <p>Dr Jenny Harries, dyrektor naczelna brytyjskiej Agencji Bezpieczeństwa Zdrowia, powiedziała:</p> <p><i>„Przypadki szybko rosną w całym kraju, a wariant Delta jest obecnie dominujący. Wzrost ten dotyczy przede wszystkim młodszych grup wiekowych, z których duża część nie była szczepiona, ale teraz zachęca się ich do przyjęcia szczepionki. Optymizmem napawa fakt, że liczba hospitalizacji i zgonów nie rośnie w tym samym tempie, ale będziemy nadal uważnie monitorować sytuację. Program szczepień i dbałość o przestrzeganie wytycznych przez nas wszystkich nadal ratują życie.”</i></p>
<p>Robert Koch Institut Beschluss der STIKO zur 7. Aktualisierung der COVID-19-Impfempfehlung und die</p>	<p>Aktualizacja zaleceń STIKO dotycząca szczepień przeciwko COVID-19</p> <ul style="list-style-type: none"> • W celu ograniczenia rozprzestrzeniania się wirusa w szkołach i innych placówkach dla dzieci i młodzieży oraz zapewnienia możliwie najdłuższego ich funkcjonowania, zachęca się rodziców, opiekunów dzieci i młodzieży, nauczycieli i edukatorów do szczepień.

Organizacja / Dokument	Podsumowanie				
<p>dazugehörige wissenschaftliche Begründung</p> <p>https://www.rki.de/DE/Content/Infekt/EpidBull/Archiv/2021/25/Art_01.html</p> <p>Data publikacji: 24.06.2021</p>	<ul style="list-style-type: none"> Ze względu na utrzymującą się odporność po przebytych zakażeniach SARS-CoV-2 i utrzymujące się ograniczenia w dostawach szczepionek, osoby, u których potwierdzono zakażenie SARS-CoV-2, nie powinny być szczepione w pierwszej kolejności. <p><u>Zalecenia dotyczące priorytetyzacji:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Szczepienia przeciwko COVID-19 należy zaoferować wszystkim osobom powyżej 18 roku życia. Ze względu na postęp programu szczepień i rosnącą dostępność szczepionek, nie ma konieczności wprowadzania priorytetów w dostępie do szczepień na terenie całego kraju. Priorytetyzacja przyczyniła się do ograniczenia liczby przypadków ciężkiego przebiegu COVID-19, jednak aktualne modele nie wykazują dodatkowych korzyści z jej utrzymania. Pomimo zniesienia formalnej priorytetyzacji dostępu do szczepień, zachęca się pracowników opieki zdrowotnej, aby dorośli z podwyższonym ryzykiem ciężkiego przebiegu COVID-19, narażeni na zakażenie w pracy lub mający kontakt z grupami ryzyka mieli pierwszeństwo przy ustalaniu terminów szczepień (patrz: Tabela). <p>Tabela. Osoby ze szczególnymi wskazaniami do szczepienia COVID-19 (grupy i choroby współistniejące nie są ułożone w kolejności priorytetowej).</p> <table border="1" data-bbox="562 584 2018 1390"> <tbody> <tr> <td data-bbox="562 584 2018 624">A) Osoby w wieku ≥ 60 lat</td> </tr> <tr> <td data-bbox="562 624 2018 978"> B) Osoby w wieku ≥ 18 lat z chorobami współistniejącymi, u których występuje podwyższone ryzyko ciężkiego przebiegu COVID-19: <ul style="list-style-type: none"> wrodzone lub nabyte niedobory odporności, w tym zakażenie wirusem HIV, stan po przeszczepie narządów, choroby autoimmunologiczne, w tym choroby reumatologiczne, przewlekłe choroby układu krążenia, przewlekłe choroby układu oddechowego, przewlekłe choroby wątroby, w tym marskość wątroby, przewlekłe choroby nerek, nieswoiste choroby zapalne jelit, przewlekłe choroby neurologiczne, otępienie i niepełnosprawność intelektualna, choroby psychiczne, choroby metaboliczne, w tym cukrzyca i otyłość > 30 BMI trisomia genu 21 choroby nowotworowe, w tym złośliwe nowotwory układu krwiotwórczego </td> </tr> <tr> <td data-bbox="562 978 2018 1358"> C) Dzieci i młodzież w wieku 12–17 lat z chorobami współistniejącymi, u których występuje podwyższone ryzyko ciężkiego przebiegu COVID-19: <ul style="list-style-type: none"> otyłość (BMI > 97 percentla) wrodzone lub nabyte niedobory odporności, w tym z immunosupresją, wrodzone sinicze wady serca (saturacja O₂ $< 80\%$), przewlekłe choroby układu oddechowego, przewlekłe choroby płuc z ciężkim upośledzeniem czynności płuc < 5 centyla (wartość z-score $\leq 1,64$ dla FEV1 lub FVC (nie obejmuje dobrze kontrolowanej astmy oskrzelowej), przewlekłe choroby nerek, przewlekłe choroby neurologiczne i nerwowo-mięśniowe, cukrzyca, jeśli nie jest dobrze kontrolowana lub z HbA1c $> 9,0\%$, ciężka niewydolność serca, ciężkie nadciśnienie płucne, zespoły chorobowe z ciężkim upośledzeniem, trisomia genu 21, choroby nowotworowe i złośliwe nowotwory układu krwiotwórczego </td> </tr> <tr> <td data-bbox="562 1358 2018 1390">D) Mieszkańcy domów opieki i domów pomocy społecznej (bez względu na wiek)</td> </tr> </tbody> </table>	A) Osoby w wieku ≥ 60 lat	B) Osoby w wieku ≥ 18 lat z chorobami współistniejącymi, u których występuje podwyższone ryzyko ciężkiego przebiegu COVID-19: <ul style="list-style-type: none"> wrodzone lub nabyte niedobory odporności, w tym zakażenie wirusem HIV, stan po przeszczepie narządów, choroby autoimmunologiczne, w tym choroby reumatologiczne, przewlekłe choroby układu krążenia, przewlekłe choroby układu oddechowego, przewlekłe choroby wątroby, w tym marskość wątroby, przewlekłe choroby nerek, nieswoiste choroby zapalne jelit, przewlekłe choroby neurologiczne, otępienie i niepełnosprawność intelektualna, choroby psychiczne, choroby metaboliczne, w tym cukrzyca i otyłość > 30 BMI trisomia genu 21 choroby nowotworowe, w tym złośliwe nowotwory układu krwiotwórczego 	C) Dzieci i młodzież w wieku 12–17 lat z chorobami współistniejącymi, u których występuje podwyższone ryzyko ciężkiego przebiegu COVID-19: <ul style="list-style-type: none"> otyłość (BMI > 97 percentla) wrodzone lub nabyte niedobory odporności, w tym z immunosupresją, wrodzone sinicze wady serca (saturacja O₂ $< 80\%$), przewlekłe choroby układu oddechowego, przewlekłe choroby płuc z ciężkim upośledzeniem czynności płuc < 5 centyla (wartość z-score $\leq 1,64$ dla FEV1 lub FVC (nie obejmuje dobrze kontrolowanej astmy oskrzelowej), przewlekłe choroby nerek, przewlekłe choroby neurologiczne i nerwowo-mięśniowe, cukrzyca, jeśli nie jest dobrze kontrolowana lub z HbA1c $> 9,0\%$, ciężka niewydolność serca, ciężkie nadciśnienie płucne, zespoły chorobowe z ciężkim upośledzeniem, trisomia genu 21, choroby nowotworowe i złośliwe nowotwory układu krwiotwórczego 	D) Mieszkańcy domów opieki i domów pomocy społecznej (bez względu na wiek)
A) Osoby w wieku ≥ 60 lat					
B) Osoby w wieku ≥ 18 lat z chorobami współistniejącymi, u których występuje podwyższone ryzyko ciężkiego przebiegu COVID-19: <ul style="list-style-type: none"> wrodzone lub nabyte niedobory odporności, w tym zakażenie wirusem HIV, stan po przeszczepie narządów, choroby autoimmunologiczne, w tym choroby reumatologiczne, przewlekłe choroby układu krążenia, przewlekłe choroby układu oddechowego, przewlekłe choroby wątroby, w tym marskość wątroby, przewlekłe choroby nerek, nieswoiste choroby zapalne jelit, przewlekłe choroby neurologiczne, otępienie i niepełnosprawność intelektualna, choroby psychiczne, choroby metaboliczne, w tym cukrzyca i otyłość > 30 BMI trisomia genu 21 choroby nowotworowe, w tym złośliwe nowotwory układu krwiotwórczego 					
C) Dzieci i młodzież w wieku 12–17 lat z chorobami współistniejącymi, u których występuje podwyższone ryzyko ciężkiego przebiegu COVID-19: <ul style="list-style-type: none"> otyłość (BMI > 97 percentla) wrodzone lub nabyte niedobory odporności, w tym z immunosupresją, wrodzone sinicze wady serca (saturacja O₂ $< 80\%$), przewlekłe choroby układu oddechowego, przewlekłe choroby płuc z ciężkim upośledzeniem czynności płuc < 5 centyla (wartość z-score $\leq 1,64$ dla FEV1 lub FVC (nie obejmuje dobrze kontrolowanej astmy oskrzelowej), przewlekłe choroby nerek, przewlekłe choroby neurologiczne i nerwowo-mięśniowe, cukrzyca, jeśli nie jest dobrze kontrolowana lub z HbA1c $> 9,0\%$, ciężka niewydolność serca, ciężkie nadciśnienie płucne, zespoły chorobowe z ciężkim upośledzeniem, trisomia genu 21, choroby nowotworowe i złośliwe nowotwory układu krwiotwórczego 					
D) Mieszkańcy domów opieki i domów pomocy społecznej (bez względu na wiek)					

Organizacja / Dokument	Podsumowanie																										
	<p>E) Osoby mające bliski kontakt z kobietami w ciąży lub z osobami z grup wysokiego ryzyka</p> <p>F) Osoby narażone na zakażenie ze względu na wykonywaną pracę, mające bliski kontakt z osobami z grupy ryzyka lub zatrudnione w infrastrukturze kluczowej (bez względu na wiek), np.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ personel placówek medycznych z podwyższonym ryzykiem ekspozycji, ▪ personel placówek medycznych, mający bezpośredni kontakt z grupami wysokiego ryzyka, ▪ personel pielęgniarstwa i inni pracownicy ambulatoryjnej i szpitalnej opieki dla osób starszych oraz osób z demencją i zaburzeniami psychicznymi, ▪ pracownicy zamieszkujący w hotelach pracowniczych, ▪ pozostały personel medyczny zatrudniony w publicznej służbie zdrowia, ▪ nauczyciele i wychowawcy, ▪ osoby zatrudnione w handlu detalicznym, ▪ pracownicy odpowiedzialni za zapewnienie bezpieczeństwa publicznego, ▪ osoby zatrudnione na kluczowych stanowiskach w rządach stanowych i federalnych ▪ osoby zatrudnione w infrastrukturze krytycznej 																										
Zalecenia z zakresu farmakoterapii																											
<p>Robert Koch Institut <i>Medikamentöse Therapie bei COVID-19 mit Bewertung durch die Fachgruppe COVRIIN am Robert Koch-Institut</i> https://www.rki.de/DE/Content/InfAZ/N/Neuartiges_Coronavirus/COVRIIN_Dok/Therapieuebersicht.html Data aktualizacji: 22.06.2021</p>	Aktualizacja rekomendacji grupy eksperckiej COVRIIN i Robert Koch-Institut dotyczące farmakoterapii w leczeniu COVID-19 obejmująca zalecenia dotyczące stosowania tocilizumabu, baricytynibu i kolchicyny.																										
	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="557 730 1043 766">Substancja czynna</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="557 766 1043 805"> Tocilizumab (RoActemra®) </td> </tr> <tr> <td data-bbox="557 805 1043 837"> Sarilumab (Kevzara®) </td> </tr> <tr> <td data-bbox="557 837 1043 869"> <u>Propozycja dawkowania:</u> pacjenci ≥ 18 lat: </td> </tr> <tr> <td data-bbox="557 869 1043 917"> <i>Tocilizumab:</i> pojedyncza dawka i.v. w zależności od masy ciała: </td> </tr> <tr> <td data-bbox="557 917 1043 949"> > 90 kg: 800 mg </td> </tr> <tr> <td data-bbox="557 949 1043 981"> ≤ 90 kg: 600 mg </td> </tr> <tr> <td data-bbox="557 981 1043 1013"> ≤ 65 kg: 400 mg </td> </tr> <tr> <td data-bbox="557 1013 1043 1045"> ≤40 kg: 8 mg/kg masy ciała </td> </tr> <tr> <td data-bbox="557 1045 1043 1077"> <i>Sarilumab:</i> pojedyncza dawka i.v.400 mg </td> </tr> <tr> <td data-bbox="557 1077 1043 1212"> <u>Czas leczenia:</u> w badaniach klinicznych jednorazowy wlew; Tocilizumab: w przypadku dużej aktywności zapalnej, jednorazowe powtórzenie dawki po 12–24 godz. możliwe jest na podstawie indywidualnej decyzji klinicznej. </td> </tr> <tr> <td data-bbox="557 1212 1043 1348"> <u>Zdarzenia niepożądane:</u> podatność na infekcje wynikająca z działania immunosupresyjnego, leukopenia, neutropenia, trombopenia, wysypka, nudności, biegunka, ból głowy, zawroty głowy, nadciśnienie tętnicze, hepatotoksyczność </td> </tr> <tr> <td data-bbox="557 1348 1043 1391"> <u>Przeciwwskazania:</u> nadwrażliwość, ciężkie nieleczone infekcje, pięciokrotne przekroczenie </td> </tr> </tbody> </table>	Substancja czynna	Tocilizumab (RoActemra®)	Sarilumab (Kevzara®)	<u>Propozycja dawkowania:</u> pacjenci ≥ 18 lat:	<i>Tocilizumab:</i> pojedyncza dawka i.v. w zależności od masy ciała:	> 90 kg: 800 mg	≤ 90 kg: 600 mg	≤ 65 kg: 400 mg	≤40 kg: 8 mg/kg masy ciała	<i>Sarilumab:</i> pojedyncza dawka i.v.400 mg	<u>Czas leczenia:</u> w badaniach klinicznych jednorazowy wlew; Tocilizumab: w przypadku dużej aktywności zapalnej, jednorazowe powtórzenie dawki po 12–24 godz. możliwe jest na podstawie indywidualnej decyzji klinicznej.	<u>Zdarzenia niepożądane:</u> podatność na infekcje wynikająca z działania immunosupresyjnego, leukopenia, neutropenia, trombopenia, wysypka, nudności, biegunka, ból głowy, zawroty głowy, nadciśnienie tętnicze, hepatotoksyczność	<u>Przeciwwskazania:</u> nadwrażliwość, ciężkie nieleczone infekcje, pięciokrotne przekroczenie	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="1061 730 1379 766">Wskazania</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="1061 766 1379 853"> Brak dopuszczenia do stosowania w leczeniu COVID-19 </td> </tr> <tr> <td data-bbox="1061 853 1379 909"> Stosowanie <i>off-label:</i> w fazie hiper-zapalnej </td> </tr> <tr> <td data-bbox="1061 909 1379 997"> Zaostrzenie COVID-19 + SpO2 < 92% (bez podawania tlenu) + CRP ≥ 75 mg/l </td> </tr> </tbody> </table>	Wskazania	Brak dopuszczenia do stosowania w leczeniu COVID-19	Stosowanie <i>off-label:</i> w fazie hiper-zapalnej	Zaostrzenie COVID-19 + SpO2 < 92% (bez podawania tlenu) + CRP ≥ 75 mg/l	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="1397 730 2018 766">Zalecenie</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="1397 766 2018 901"> – Stwierdzono korzyści ze stosowania tocilizumabu w skojarzeniu z deksametazonem w przypadku nagłego pogorszenia zapalenia płuc związanego z COVID-19 z hipoksemią u pacjentów z zapaleniem płuc (CRP ≥ 75 mg/l i obraz mleczonej szyby w badaniu TK) z: <ul style="list-style-type: none"> » gwałtownym wzrostem zapotrzebowania na tlen pomimo niskoprzepływowej tlenoterapii i deksametazonu, » progresją do NIV/HFNO, » wskazaniami do intubacji w momencie hospitalizacji (lub w ciągu 24 h od intubacji). </td> </tr> <tr> <td data-bbox="1397 901 2018 1093"> – W badaniach, które wykazały korzyść ze stosowania tocilizumabu, był on podany wcześniej (mediana 2 dni) po spełnieniu powyższych kryteriów. </td> </tr> <tr> <td data-bbox="1397 1093 2018 1141"> – Nie stosować w późniejszych fazach choroby u pacjentów z przedłużonym przebiegiem bez objawów hiperinflamacji. </td> </tr> <tr> <td data-bbox="1397 1141 2018 1189"> – Nie stosować jako leczenia ostatniej szansy przed intubacją (po stosowaniu NIV/HFNO przez > 48 h). </td> </tr> <tr> <td data-bbox="1397 1189 2018 1236"> – Należy ograniczyć stosowanie w przypadku potwierdzenia lub podejrzenia infekcji bakteryjnej. </td> </tr> <tr> <td data-bbox="1397 1236 2018 1391"> – Z badań wyłączono (lub nie podano informacji na temat) pacjentów ze współistniejącymi chorobami immunosupresyjnymi lub poddanych leczeniu immunomodulującym lub immunosupresyjnemu, dlatego nie można sformułować zaleceń dla tej grupy pacjentów. </td> </tr> </tbody> </table>	Zalecenie	– Stwierdzono korzyści ze stosowania tocilizumabu w skojarzeniu z deksametazonem w przypadku nagłego pogorszenia zapalenia płuc związanego z COVID-19 z hipoksemią u pacjentów z zapaleniem płuc (CRP ≥ 75 mg/l i obraz mleczonej szyby w badaniu TK) z: <ul style="list-style-type: none"> » gwałtownym wzrostem zapotrzebowania na tlen pomimo niskoprzepływowej tlenoterapii i deksametazonu, » progresją do NIV/HFNO, » wskazaniami do intubacji w momencie hospitalizacji (lub w ciągu 24 h od intubacji). 	– W badaniach, które wykazały korzyść ze stosowania tocilizumabu, był on podany wcześniej (mediana 2 dni) po spełnieniu powyższych kryteriów.	– Nie stosować w późniejszych fazach choroby u pacjentów z przedłużonym przebiegiem bez objawów hiperinflamacji.	– Nie stosować jako leczenia ostatniej szansy przed intubacją (po stosowaniu NIV/HFNO przez > 48 h).	– Należy ograniczyć stosowanie w przypadku potwierdzenia lub podejrzenia infekcji bakteryjnej.	– Z badań wyłączono (lub nie podano informacji na temat) pacjentów ze współistniejącymi chorobami immunosupresyjnymi lub poddanych leczeniu immunomodulującym lub immunosupresyjnemu, dlatego nie można sformułować zaleceń dla tej grupy pacjentów.
Substancja czynna																											
Tocilizumab (RoActemra®)																											
Sarilumab (Kevzara®)																											
<u>Propozycja dawkowania:</u> pacjenci ≥ 18 lat:																											
<i>Tocilizumab:</i> pojedyncza dawka i.v. w zależności od masy ciała:																											
> 90 kg: 800 mg																											
≤ 90 kg: 600 mg																											
≤ 65 kg: 400 mg																											
≤40 kg: 8 mg/kg masy ciała																											
<i>Sarilumab:</i> pojedyncza dawka i.v.400 mg																											
<u>Czas leczenia:</u> w badaniach klinicznych jednorazowy wlew; Tocilizumab: w przypadku dużej aktywności zapalnej, jednorazowe powtórzenie dawki po 12–24 godz. możliwe jest na podstawie indywidualnej decyzji klinicznej.																											
<u>Zdarzenia niepożądane:</u> podatność na infekcje wynikająca z działania immunosupresyjnego, leukopenia, neutropenia, trombopenia, wysypka, nudności, biegunka, ból głowy, zawroty głowy, nadciśnienie tętnicze, hepatotoksyczność																											
<u>Przeciwwskazania:</u> nadwrażliwość, ciężkie nieleczone infekcje, pięciokrotne przekroczenie																											
Wskazania																											
Brak dopuszczenia do stosowania w leczeniu COVID-19																											
Stosowanie <i>off-label:</i> w fazie hiper-zapalnej																											
Zaostrzenie COVID-19 + SpO2 < 92% (bez podawania tlenu) + CRP ≥ 75 mg/l																											
Zalecenie																											
– Stwierdzono korzyści ze stosowania tocilizumabu w skojarzeniu z deksametazonem w przypadku nagłego pogorszenia zapalenia płuc związanego z COVID-19 z hipoksemią u pacjentów z zapaleniem płuc (CRP ≥ 75 mg/l i obraz mleczonej szyby w badaniu TK) z: <ul style="list-style-type: none"> » gwałtownym wzrostem zapotrzebowania na tlen pomimo niskoprzepływowej tlenoterapii i deksametazonu, » progresją do NIV/HFNO, » wskazaniami do intubacji w momencie hospitalizacji (lub w ciągu 24 h od intubacji). 																											
– W badaniach, które wykazały korzyść ze stosowania tocilizumabu, był on podany wcześniej (mediana 2 dni) po spełnieniu powyższych kryteriów.																											
– Nie stosować w późniejszych fazach choroby u pacjentów z przedłużonym przebiegiem bez objawów hiperinflamacji.																											
– Nie stosować jako leczenia ostatniej szansy przed intubacją (po stosowaniu NIV/HFNO przez > 48 h).																											
– Należy ograniczyć stosowanie w przypadku potwierdzenia lub podejrzenia infekcji bakteryjnej.																											
– Z badań wyłączono (lub nie podano informacji na temat) pacjentów ze współistniejącymi chorobami immunosupresyjnymi lub poddanych leczeniu immunomodulującym lub immunosupresyjnemu, dlatego nie można sformułować zaleceń dla tej grupy pacjentów.																											

Organizacja / Dokument	Podsumowanie		
	poziomu transaminaz, trombopenia < 50 000 płytek/ μ l, ciąża		<ul style="list-style-type: none"> - Po zastosowaniu tocikizumabu możliwy jest pasywny wzrost lipazy i markerów wątrobowych, jak i zmiany w wynikach morfologii. - U pacjentów leczonych tocilizumabem nie należy oceniać CRP i PCT.
	<p>Baricytynib <u>Propozycja dawkowania:</u> w badaniach klinicznych 2–4 mg/dzień, doustnie <u>Czas leczenia:</u> w badaniach klinicznych dni <u>Możliwe zdarzenia niepożądane:</u> podatność na zakażenie, neutropenia, zaburzenia zatorowo-zakrzepowe, hiperlipidemia, wzrost poziomu transaminaz <u>Przeciwwskazania:</u> niewydolność nerek, ciąża i karmienie piersią</p>	Brak dopuszczenia do stosowania w COVID-19 w EU.	<ul style="list-style-type: none"> - Dotychczasowe badania kliniczne wskazują na rozbieżne wyniki. - Rutynowe stosowanie jest nie zalecane w oparciu o aktualne dane.
	<p>Kolchicyna <u>Dawkowanie:</u> w badaniach klinicznych 0,5–2x 0,5 mg na dobę (w tym dawka nasycająca 1–1,5 mg przez 1–3 dni) <u>Czas leczenia:</u> w badaniach klinicznych 10, 21 lub 30 dni <u>Zdarzenia niepożądane:</u> Częste: dolegliwości żołądkowo-jelitowe, neuromiopatie, nefrotoksyczność, reakcje alergiczne <u>Przeciwwskazania:</u> nadwrażliwość, GFR < 30 ml/min, ciężkie zaburzenia czynności wątroby, chęć posiadania dzieci (u mężczyzn i kobiet), ciąża, karmienie piersią</p>	Brak dopuszczenia do stosowania w leczeniu COVID-19	<ul style="list-style-type: none"> - Brak zaleceń dla stosowania kolchicyny u pacjentów ambulatoryjnych lub hospitalizowanych z powodu COVID-19. - W dużym badaniu klinicznym nie wykazano korzyści u pacjentów hospitalizowanych i uzyskano niejednoznaczne wyniki w grupie pacjentów ambulatoryjnych.